

2018-1

12. oktober 2018

Nal. nr./j.nr.: 2018-802-0010

All. nr./brevnr.: 57784

Sull./sagsbeh.: KJ/jh

Erngup nukinga pillugu suliami isornartorsiuisoqangilaq

Nanortallip eqqaani erngup nukinga atorlugu nukissiornissamut periarfissanik misissueqqaarnissamut akuersissummik ingerlatseqatigiiffiup qinnuteqaataanik taamani Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Nukissiuuteqarnermullu Naalakkersuisoqarfiusumit (matuma kingornatigut Naalakkersuisoqarfimmik taaneqartartussamit) suliarineqarnera ingerlatseqatigiiffiup namminersortup Ombudsmandimut 12. marts 2018-imi naammagittaalliuutigaa.

Ingerlatseqatigiiffiup namminersortup qinnuteqaamminut itigartitsissut sumiiffiup qinnutigineqartup Nukissiorfinnut atugassanngortinneqareer-simaneranik tunngavilersugaasoq 21. december 2017-imi tiguaa.

Suliaq naligiimmik pinnittarnermik tunngaviit naapertornagit suliarineqarsimasoq ingerlatseqatigiiffiullu qinnuteqaammik tunniussinerata kingornatigut Nukissiorfiit Naalakkersuisoqarfiup immikkut isiginiarsimagai ingerlatseqatigiiffiup atortussaattippaa. Ingerlatseqatigiiffiup paasininnera tamatuma saniatigut unaavoq Nukissiorfiit sumiiffimmi tassani akuersissummik qinnuteqaateqarnissaat sioqqullugu akuersissummik qinnuteqaateqarsimalluni, Nukissiorfiillu siusinnerusukkut oqaatigisimagaat sumiiffik pineqartoq Nukissiorfiit soqutigisaqarfiginngikkaat.

Ombudsmandi isumaqarpoq Naalakkersuisoqarfik inatsiseqartitsinermi malittarisassanik atuuttunik inatsiseqartitsinikkulluunniit tunngavinnik unioqqutitsilluni iliuuseqarsimanngitsoq.

Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat erngup nukinganik isumalluutit innaallagissiornermut atorneqarnissaannut misissueqqaarnernik kisermaassisinnaatitaanerat, kisermaassisinnaatitaanermillu taassuminnga Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat ingerlatseqatigiiffik pigisartik Nukissiorfiit ilaatigut aqutigalugu atuinerat Ombudsmandip pingaartillugu isiginiarpaa. Ombudsmandi tamanna tunngavigalugu isumaqarpoq ingerlatseqatigiiffik aamma Nukissiorfiit inatsit tunngavigalugu "naligiimmik" inissisimangitsut.

Ombudsmandi tamatuma saniatigut isumaqarpoq kia misissueqqaarnermik ingerlatsinissamut akuersissummik siulliulluni qinnuteqaateqarsimaneranik apeqqut suliame matumani aalajangiisuunngitsoq. Naalakkersuisut misissueqqaarnerup ingerlanneqarnissaanut akuersissummik tunniussinissamik tunniussinnginnissamilluunniit missingiussillutik naliinikkut aalajangiinissaminut tunngavissaqarnerat Ombudsmandip pingaartillugu isiginiarpaa. Taamaalilluni Ombudsmandi isumaqarpoq ingerlatseqatigiiffiup aamma Naalakkersuisoqarfiup suliame pissusiviusut pillugit aaqqiagiinngissutaat suliame aalajangiisuunngitsut.

Ombudsmandi ataatsimut isiginnilluni isumaqarpoq misissuineramik ingerlatseqqinnermigut Naalakkersuisoqarfimmik annertunerusutigut isornartorsuisinnaanini ilimanangitsoq.

(Naammagittaalliortumut akissut 12. oktober 2018-imeersoq, j.nr. 2018-802-0010)

Ombudsmandip suliame akissutaa akissummi pineqartut ilisarnarunnaarsillugit tulluuttuni issuarneqarpoq. Naammagittaalliortoq akissummi A-mik taagorneqarpoq.

AKISSUT, TASSANI PINEQARTUT ILISARNARUNNAARSILLUGIT

A-p Inuussutissarsiornermut Nukissiuuteqarnermullu Naalackersuisoqarfik pillugu naammagittaalliuutigaa

A uannut 12. marts 2018-imi saaffiginnippoq, Nanortallip eqqaani erngup nukinga atorlugu nukissiornermut periarfissanik misissueqqaarnissamut akuersissummik A-p qinnuteqaataata Inuussutissarsiornermut Nukissiuuteqarnermullu Naalackersuisoqarfimmit (matuma kingornatigut Naalackersuisoqarfimmik taaneqartartussamit) suliarineqarnera pillugu.

Naammagittaalliuut imatut paasivara A isumaqartoq Naalackersuisoqarfiup A-mit qinnuteqaat tigoreerlugu Nukissiorfiit immikkut isiginiarsimagai.

Suliaq tamarmiusoq massakkut misissoreerpara, matumani A-p allagai 31. juni 2018-imeersut ilanngussartallit Naalackersuisoqarfiup allagai 4. juni 2018-imeersut ilanngussartallit pillugit oqaaseqaatinik imaqartut ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Suliamik tamarmiusumik misissuina tunngavigalugu Ombudsmandip misissuina Naalackersuisoqarfimmut allakkatigut 27. marts 2018-imeersutigut ilanngussartalitsigut aallarnisagara ingerlateqqinniarnagu aalajangerpunga, tassami ataatsimut isiginnillunga paasinninnera unaammat suliap misissoqqinneratigut Naalackersuisoqarfimmik annertunerusutigut isornartorsiuisinnaanera ilimanangitsoq.

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 7-imi, 1. juni 2017-imeersumi § 14, imm. 1 innersuussutigaa, tassuunala aalajangersarneqarpoq naammagittaalliuut misissuineramik aallartitsinermit pissutigissallugu naammannersoq Ombudsmandip aalajangissagaa.

Misissuinnik ingerlatseqqinniarnanga aalajangerninni manna pingaartillugu isiginiarpara, tassalu erngup nukingata innaallagissiornermut atornerarera pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 11-mi, 8. juni 2014-imeersumi (ma-

tuma kingornatigut erngup nukinga pillugu inatsimmik taaneqartartussami) § 3-kkut aamma § 4-kkut aalajangersarneqartoq Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat erngup nukinganik isumalluutit atorneqarnissaannik misissueqqaarnernut atuinermullu kisermaassisinnaatitaasut, Naalakkersuisullu piumasaqaatinik immikkut ittunik aalajangersaanermikkut erngup nukinganik isumalluutit innaallagissiornermut atorneqarnissaannik misissueqqaarnissamik atuinissamillu akuersissutiginnissinnaasut.

Uanga paasinninnera unaavoq Naalakkersuisut erngup nukinganik isumalluutit misissueqqaarnissap ingerlanneqarnissaanut akuersissummik qinnuteqaammik § 4 tunngavigalugu suliarinninnerminni missingiussillutik nalilissusaasut.

Uanga paasinninnera aamma unaavoq A Nukissiorfiilluunniit tamatumunnga atatillugu "siulliusimanersut" aalajangiisuunngitsoq.

Kiisalu uanga paasinninnera unaavoq Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat misissueqqaarnissamik kisermaassisinnaatitaanertik ilaatigut ingerlatseqatigiiffik Nukissiorfiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartoq aqutugalugu atoraat, Nukissiorfiillu taamaalillutik ingerlatsisumut namminersortumut A-tut ittumut Naalakkersuisunit piumasaqaatinik immikkut ittunik aalajangersaanikkut taamatut ingerlatsinissaminut akuerineqarsinnaasumut naligitinneqartutut inissinneqarsinnaanngitsut, tak. erngup nukinga pillugu inatsimmi § 4.

Taamaattumik naliliivunga misissuineramik ingerlatseqqinnikkut Naalakkersuisoqarfimmik annertunerusutigit isornartorsiuisinnaanera ilimananngitsoq.

Tamatuma saniatigut malugaara tulleriinneri malillugit A aamma Naalakkersuisoqarfik suliami pissusiviusut (suliap ingerlasimanera) pillugit assigiinngitsunik nassuiaateqarsimasut.

Tamanna ilaatigut atuuppoq piffissami 2016-imit 2018-imit A-p, Naalackersuisoqarfiup Nukissiorfiillu ataatsimiittarsimanerinut assigiinngitsunut atatilugu suut paasissutissiissutigineqarsimanerat paasissutissiissutigineqarsimannginneralluunniit pillugu apeqqummi, pingaartumik Nukissiorfiit Nanortallip eqqaani erngup nukinganik isumalluutininik misissuinermut atatilugu siunertaat pilersaarutaallu pillugit, tamatumunngalu uiggiullugu A Nukissiorfiilluunniit sumiiffimmi pineqartumi misissueqqaarnissamut akuersissummik/inniminniissummik siulliulluni qinnuteqarsimanersoq apeqqummi.

Uangali paasinninnera unaavoq piffissaq, tassalu A-p Nukissiorfiilluunniit Nanortallip eqqaani misissueqqaarnissamut akuersissummik/inniminniissummik siulliulluni qinnuteqarsimanagera eqqarsaatigalugu, suliami matumani aalajangiisuunngitsoq.

Oqaatigaara A-p tusarniaanermut akissutaani 31. juli 2018-imeersumi immikkoortoq 1 allagaatinik paasissutissiinissamik Naalackersuisoqarfiup A-mut 16. januar 2018-imi nalunaarutigisaanut tunngasuusoq. Taamaalillunga A-p naammagittaalliutaa 12. marts 2018-imeersoq allagaatinik paasissutissiinissamik nalunaarutigineqartoq pillugu naammagittaalliutitut isiginnginakku pisoq taanna isummerfigisimangilara.

Isumaliutersuutikka tulliuuttuni sukumiinerusumik allaaseraakka. Suliali tunuliaqutaa aallaqqaasiutitut naatsumik allaaseraara.

1. Suliap tunuliaqutaa

Nanortallip eqqaani Tasiusaarsummi erngup nukinganik isumalluutininik misissueqqaarnissamut akuersissummik A-p qinnuteqaataa Naalackersuisoqarfiup allakkatigut 21. december 2017-imeersutigut itigartippaa, sumiiffiup pineqartup Nukissiorfinnut tunniunneqareersimanagera innersuussutigalugu.

Naalackersuisoqarfiup itigartitsissutaa A-p uannut 12. marts 2018-imi naammagittaalliutigaa.

A-p uannut naammagittaalliummini oqaatigaa A-p paasinninnera unaasoq A-p Nanortallip eqqaani erngup nukinganik isumalluutunik misissueqqaarner-nik ingerlatsinissamut akuersissummik qinnuteqaataanik Naalakkersuisoqar-fiup suliarinninnera naligiimmik pinnittussaannermik tunngaviit tunngavigina-git ingerlanneqarsimasoq.

A-p oqaatigaa Nanortallip eqqaani erngup nukinganik isumalluutunik misis-sueqqaarnissamik qinnuteqaanni 10. september 2017-imi tunniussimagini, tassalu Nukissiorfiit tunniussinerat sioqqullugu, Nukissiorfiimmi sumiiffimmik taassuminnga inniminniinissamik qinnuteqaatertik A-p qinnuteqaataata tu-sarniaatigineqarneranut akissumminnut 16. november 2017-imeersumut a-tatillugu aatsaat tunniussimammassuk.

A-p erseqqissarlugu oqaatigaa paasinninnini unaasoq Nukissiorfiit aamma Naalakkersuisoqarfiup siusinersukkut, tassalu ilaatigut 2016-imi aprilimi a-taatsimiinnermi, paasissutissiissutigisimagaat sumiiffiup pineqartup A-mit i-neriartortitsivissatut qinnuteqaatigineqassamaartup ineriartortinneqarnissaa Nukissiorfiit kissaatiginngikkaat. A-p tamanna tunngavigalugu tunngaviler-suutitut oqaatigaa Naalakkersuisoqarfiup Nukissiorfiit A-p qinnuteqaataa ti-goreerlugu immikkut isiginiarsimagai.

Naalakkersuisoqarfik A-p naammagittaalliuutaa tunngavigalugu qinnuigaara suliami allagaatit tamaasa kiisalu suliaq pillugu oqaaseqaat uannut nassiu-teqqullugit, Naalakkersuisoqarfillu 4. juni 2018-imi taamaaliorpoq.

Naalakkersuisoqarfiup uannut oqaaseqaataa imatut paasivara A-p suliami pissusiviusunik taamaanneraanera Naalakkersuisoqarfiup isumaqatiginngik-kaa, matumani sumiiffiup A-mit qinnuteqaatigineqartup Nukissiorfinnit so-qtigineqannginneranik Nukissiorfiit Naalakkersuisoqarfiulluunniit oqarsima-nerarneqarnerat ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Naalakkersuisoqarfiup erseqqissarlugu aammattaaq oqaatigaa Kalaallit Nu-naanni Namminersorlutik Oqartussat erngup nukinganik isumalluutit atorne-qarnissaannik misissueqqaarnermut atuinermullu kisermaassisinnaatitaasut,

Naalackersuisullu erngup nukinganik isumalluutit innaallagissiornermut a-torneqarnissaannut akuersissuteqarnissaminnut akuersissuteqannginnissaminnulluunniit inatsisikkut tunngavissaqartut. Naalackersuisoqarfiup nangil-luni oqaatigaa Naalackersuisut suliami tassani missingiussinikkut naliliillutik erngup nukinga pillugu inatsit tunngavigalugu aalajangiisimasut, pissutsillu aamma isiginiagassat suliamut attuumassuteqartut tamaasa ataatsimut na-liliivigisimallugit.

Naalackersuisoqarfiup oqaaseqaataa A-mut suliami illua'tungiusup isumaa-nik tusarniaatitut 27. juni 2018-imi nassiuppara, qinnuigalugulu oqaaseqaa-tissaqaruni oqaaseqaateqaqqullugu, oqaaseqaataalu 31. juli 2018-imi tigua-ra.

2. Inatsiseqartitsinikkut tunngavik

A-p uannut naammagittaalliummini oqaatigaa isumaqarluni suliaq naligiim-mik pinnittussanermik tunngaviit naapertornagit suliarineqarsimasoq.

Naligiimmik pinnittussaanermik tunngavik nalinginnaasoq Danmarkimi i-ngerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi atuuppoq, tassanilu pineqarpoq i-ngerlatsivik missingiussilluni naliliinikkut aalajangiiguni pissutsit assigiit as-sigiimmik pinissaannut pisussaaffeqartoq. Pissutsilli suut assiigiittut isigine-qarnersut naligiimmik pinnittussaanermik tunngavimmi nalinginnaasumi ta-kuneqarsinnaanngilaq. Suut assigiimmik pineqassanersut naligiimmik pinnit-tussaanermik tunngavimmi namminerme taaneqanngimmata pissutsit suut suliamut attuumassuteqartuunerat inatsiseqartitsinikkut tunngavimmik pi-neqartumik tunngaveqarpoq. Niels Fengerip atuakkiaani quppernerit 356 aamma 357 innersuussutigaa.

Isumaqarpunga Danmarkimi aamma Kalaallit Nunaanni inatsiseqartitsineq suliaasaqarfimmi tassani assiigiittut.

Erngup nukinga pillugu inatsimmi § 3-kkut aalajangersarneqarpoq:

“Erngup nukinganik isumalluutit innaallagissiornermut atornerqarnissaannik misissueqqaarnermut atuinermullu Namminersorlutik Oqartussat kisermaassisinnaatitaapput.”

Erngup nukinga pillugu inatsimmi § 3 pillugu oqaaseqaatinit makku erserput:

“[...]”

Aamma Nukissiorfiit Namminersorlutik Oqartussat sinnerlugit erngup nukinganik misissueqqaarnernik atuinernillu ingerlatsisarput.

[...]”

Erngup nukinganik misissuinerit atuinerillu Nukissiorfiit pilersuinissamut suliniutaannut nalinginnaasunut ilaapput, pilersuinerullu aningaasaqarnikkut isumannaannerusumik silallu pissusaanut mingutsitsinnginnerusumik ingerlanneqarnissaata qulakkeernissaa aammalu nukissiuutinik tunisassiornerup atuinerup ineriartorneranut naleqqussarnissaa siunertaralugu tamanna ingerlanneqartarpoq.

Aalajangersagaq siunnersuummi § 4-mut atasutut isigineqassaaq, tassanilu Naalakkersuisut akuersiteqqaarnagit erngup nukinganik isumalluutinik innaallagissiornermut misissueqqaarnernik atuinernillu ingerlatsisoqannginnissaa qulakkeerneqassaaq.”

Kisermaassisinnaatitaaneq taanna Nukissiorfinnit Namminersorlutik Oqartussat sinnerlugit qanoq ingerlanneqarnissaa pillugu malittarisassanik sukumiinerusunik erngup nukinga pillugu inatsimmi aalajangersaasoqarsimanngilaq, kisianni nukissamik pilersuineq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 14-imi, 6. november 1997-imeersumi (matuma kingornatigut Inatsisartut peqqussutaannik taaneqartartussami) § 4-kkut aamma § 12-ikkut aalajangersarneqarpoq atuisut innaallagissamik kiammillu pilersorneqarnerat Nukissiorfiit isumagissagaat, aamma Nukissiorfiit illoqarfinni nunaqarfinnilu innaallagissamik kiammillu pitsaasumik naammattumillu pilersuinissaminnut pisussaataasut.

Erngup nukinga pillugu inatsimmi § 4-kkut aalajangersarneqarpoq Naalakkersuisut erngup nukinganik isumalluutit innaallagissiornermut atornerqar-

nissaannik misissueqqaarnissamut imaluunniit atuinissamut piumasqaatinik immikkut itturnik aalajangersaallutik akuersissuteqarsinnaasut.

Taamaalilluni aalajangersakkap taassuma Naalackersuisut suliniuteqartunut allanut, matumani suliffeqarfiit namminersortut ilanngullugit eqqarsaatigalugit, immikkut piumasqaatinik aalajangersaallutik pisinnaatitaaffimmik Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanut aallaavittut tunniunneqarsimasumik atuinissamik akuersissuteqarnissaminut inatsisikkut tunngavissaqalersippai.

Tamanna tunngavigalugu uanga paasinninnera unaavoq Nukissiorfiit aamma A inatsit tunngavigalugu "naligiimmik" inissisimangitsut, Nukissiorfiimmi suliffeqarfittut Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartutut Namminersorlutik Oqartussat erngup nukinganik isumalluutit innaallagissiorinissamut atorineqarnissaannik misissueqqaarnernut atuinernullu kisermaassisinnaati-taanerannik Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat sinnerlugit inatsit tunngavigalugu atuutsitsisuummata, kisiannili A tassaalluni ingerlatseqatigiiffik namminersortoq.

Naalackersuisoqarfiup uannut oqaaseqaammuni ilaatigut oqaatigaa "Naalackersuisut erngup nukinganik isumalluutit innaallagissiornermut atorineqarnissaannik misissueqqaarnernut atuinernullu akuersissuteqarnissamik akuersissuteqannginnissamilluunniit missingiussilluni naliliinikkut aalajangiinissamut inatsisikkut tunngavissaqarput." (Ombudsmandeqarfiimmi nutsigaa-voq)

Naalackersuisoqarfiup erngup nukinga pillugu inatsimmi § 4-mik paasinninnera tassuunakkut ilalerpara.

Suliami matuma kingornatigut annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga.

Suliaq manna suliami pineqartut kikkussusii ilisarnarunnaarsillugit nittartakkakut www.ombudsmand.gl-ikkut tamanut saqqummiunneqarumaarpoq, 2018-imilu ukiumoortumik nalunaarutinni ilanngunneqarumaarluni.

Tamatumunnga ilaatigut pissutaasoq tassaavoq A-p suliami tassani uannut naammagittaalliorsimalluni tusagassiuutinut nammineq paasisutissiisimanagera, ilaatigullu saaffiginnissutinik tunngaviusumik pingaaruteqarnerusunik piffissamik annertuumik atuiffiusimasunik annertunerusumilli iliuuseqaqqiffigisimanngisannik siunissami tamanut saqqummiussisalerniarlunga aalajangersimanera.